

9 - פונדק, מנהל עבודות ערד. כביש לערד מכביש חברון
(33 קיל. 15 קיל. מהם מזופתים. מערד לסדום 23 קיל.
ולמפעל 30 קיל. רוב עבודות העפר כבר נעשו. בונים
בתי אסבסט - 132 דירות הושלמו (בטלב גמר). בית
אסבסט - $2\frac{1}{2}$ חדרים - עולה 12.000 ל"י (בית נורמלי
14-15 אלף). 320 משפחות רשומות לערד, מהם 17 מת"א.
לכל בית הוכנס גז. הגז יעבירו גם לדימונה, לים המלח
לאורון. דרומית מזרחית 11 קיל. מערד יש מים מתוקים
בעומק של 425 מטר, המים עלו עד 140 מטר בעומק. 170
קוב לשעה. יש שיש יפה. יוקם מפעל למלט לבן. עד עכשיו
סיבאים 10.000 טון מלט לבן. המפעל ייצר 35 אלף טון
לשנה. סו"ב יקים מפעל לשיש מקומי, יעסיק כששים איש.
המטביר וחברת פדרמן יקומו מפעל סריגים - יעסיק
250-300 איש. ערד רחוקה 20 קילומטר מאילת דרך
90-95 קיל. מאצוד. מת"א 140 קיל. במקום יש כבר 40
משפחות עם ילדיהן. יש 27 ילדים. יש בי"ס וגן, גם
חברות.

מחר אבקר בערד.

12 - גרסטנמאיר ואשתו. נשקא הנובדסטאג. פרוטסטנטי,
היה כומר ולמד עברית. עזר להתבקש בהיטלר. הביא דרישת
סלום מאדנאור. "חזקן" רוצה לשמש עוד חמש שנים כקנצלר.
פאל על יחסים דיפלומטיים. אמרתי שאני בעד כגון יחסים
דיפלומטיים עם גרמניה, אבל לא אביע זאת אלא אם אדע
בהחלט שגרמניה תסכים לכך.

שאלתי לאן פונה הנוער הגרמני. הנוער לדבריו אינו יודע מה הוא רוצה, אבל הוא חולק על הדור הקודם. כשהוא שומע בתקליטים באוסי היסלר הוא משתומם איך העם יכול היה לסבול פספסן זה. השיחה בתגלגלה לביקור דה-גול בגרמניה, ואם הגרמנית שלו היתה צחה. גרסטנמאיר סבור שדה-גול אינו יודע היטב גרמנית. כשסדברים אתו גרמנית הוא מבין רק 40 או 50 אחוז, אבל הוא למד הנאומים בעל-פה, מבסאד הגרמני היה צח כאילו היה גרמני. הוא שאלני מה זה יהודי - אם יהודי הוא רק דתי. אמרתי לו כי הדת היהודית היא חלק של העם היהודי, יצירתו, אבל אין העם חלק של הדת. יכול להיות יהודי לא דתי. שאל מה קיים העם היהודי עביתי התב"ך - האמונה בנביאי ישראל ובחזון הבאולה היהודית והאנושית. לדעתי אין אנו עם נבחר ע"י אלהים, אלא עמנו בחר באלהים, כלומר הגיע לאמונה באל אחד שלא כעמים מסביבו, ולכן ראוהו נביאים וחכמים כעם נבחר. ועמנו הצטיין באמונה כי יש יתרון לכוח הרוחני על הכוח הפיסי, ולא נכנע לנצרות ולאיסלם, נמצא כעמים אחרים. ואם כי אנו העם היותר פרטיקוליארי אולי, הבנו גם העם הכי אוניברסלי.

הוא לא הסכים לדעתי על תבחירה. לדעתו אנו

עם נבחר.

הוא עומד לשתות פה שבוע ימים, שלושה ימים

באורח פרטי. אצאצא יבקר באילת, יטוס שמה ויחזור במכונית. יבקר בשדה בוקר ובענדת. רפי יטפל בו שם.

בארבע ורבע אחה"צ הלכתי לשמוע הרצאתו של ולטר קופמן על אפלטון באוניברסיטה. אצא אצא אצא אצא אצא. דיבר על יחסו של אפלטון לספרות והניגוד בין הפילוסופיה והספרות. הרצאתו מלאה חן, ומבטאו האנגלי כאילו נולד באמריקה. לא הסכמתי להצטרף ^ל על ספר י' בפילוסופיאר... ברור שאפלטון בעצמו היה פייסן בחסד עליון, אם כי עיקר היה בשבילו הפילוסופיה והשאיפה להכיר הדבר במהותם העליונה, ואם כי לא יכל להשתחרר מכתובתו הפיוטית וגם ממסלים ומיתוסים שהסביר דבריו (כמו הסיפור על המערה ועוד) הרי העיקר היה אצלו להיות טוב וצודק וישר ולעשות הטוב והישר והצדק ולא להסיף, ומסורס כך הוא תיאר בכל "שיחותיו" עד לפני האחרונות דמותו של סוקרטס - איש אשר לא כתב כלום, רק בחייו ובמותו ובדוגמתו האישית היה למופת החכמה והצדק.

- בשש וחצי אחה"צ באה אצלי חבורה של כשמונים פועלים מחיפה, שמסדרים להם סמינר של ארבעה ימים. הציגו לי שאלות על המפלגה, הבסחון, החינוך, שאלות מקצועיות. הודעתי שלא אענה על כל השאלות הדורשות הרבה זמן, אבל תיארתי להם השנויים שחלו בתנועת הפועלים מימי העליה השנייה, שהיו בה מעסים, רק מאות אחדות, וכמעט כולם עלו לארץ לשטח חזון העבודה, ולא דאגו לעתידם למשכורת, לחיי משפחה, לחינוך ילדים, כי היו צעירים וחסרי דאגה ובתונים כולם אך ורק להגשמת חזון עבודה עברית - ועוד ביסוד ההסתדרות בסוף 1920 מנו רק 4433, והשנויים הגדולים הכמותיים והאיכותיים שחלו מאז, כשאין לחלק גדול של הפועלים העיקר הזיקה לרעיון ולחזון אלא הדאגה לעצמו, ורק מעסים תובעים מעצמם ורובם תובעים מאחרים - מהמעביד

/סהמדינה

מהמדינה, בצדק ושלא בצדק, ואופי התנועה בשתנה, כאילו
לרעה, אבל זה רק בדמה ככה, כי בתגשמו כמה חזונות,
אולם רבים, ואולי הרוב טועה, כאילו בתגשם החזון
ולא כן. עמדתי על בעית הבטחון, שאין כמוהו לחוסרה
בשום עם, ובעית החינוך ועמדתי רק במקצת על המצב
במפלגה.

השיחה במשכה כשעתים.